

DECIZIE nr. 645 din 13 octombrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 488⁴ alin. (5) și ale art. 488⁶ alin. (7) din Codul de procedură penală

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 880 din 24 noiembrie 2015**

Data intrării în vigoare 24-11-2015

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Oana Cristina Puică	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 488⁴ alin. (5) și ale art. 488⁶ alin. (7) din Codul de procedură penală și ale [art. 102 pct. 293 din Legea nr. 255/2013](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 135/2010](#) privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, excepție ridicată de Dumitra Pușcașu, Mihaela Elena Pușcașu și Cătălina Anamaria Haralambi în Dosarul nr. 55/228/2015 al Judecătoriei Făurei și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 271D/2015.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public. Acesta pune concluzii de respingere ca devenită inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 488⁴ alin. (5) din Codul de procedură penală ca urmare a pronunțării [Deciziei Curții Constituționale nr. 423 din 9 iunie 2015](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 538 din 20 iulie 2015. Referitor la dispozițiile art. 488⁶ alin. (7) din Codul de procedură penală, care stabilesc că încheierea prin care judecătorul de drepturi și libertăți sau instanța soluționează contestația privind durata procesului penal nu este supusă nici unei căi de atac, arată că această contestație nu privește fondul cauzei și, prin urmare, nu există nici dreptul la două grade de jurisdicție prevăzut de art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În fine, consideră că dispozițiile art. 102 pct. 293 din legea pentru punerea în aplicare a noului Cod de procedură penală nu sunt propriu-zis criticate prin excepția de neconstituționalitate, fiind vorba chiar de dispozițiile care prevăd procedura de care se folosesc autoarele excepției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 3 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 55/228/2015, Judecătoria Făurei a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 488⁴ alin. (5) și ale art. 488⁶ alin. (7) din Codul de procedură penală și ale [art. 102 pct. 293 din Legea nr. 255/2013](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 135/2010](#) privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale. Excepția a fost ridicată de Dumitra Pușcașu, Mihaela Elena Pușcașu și Cătălina Anamaria Haralambi cu ocazia soluționării unei contestații privind durata procesului penal.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarele acesteia susțin, în esență, că dispozițiile art. 488⁴ alin. (5) și ale art. 488⁶ alin. (7) din Codul de procedură penală încalcă accesul liber la justiție, dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare, întrucât judecătorul de drepturi și libertăți sau instanța soluționează contestația privind durata procesului penal fără participarea părților și a procurorului, iar încheierea prin care este soluționată contestația nu este supusă nici unei căi de atac. În acest sens, autorii excepției fac trimitere la considerentele [Deciziilor Curții Constituționale nr. 599 din 21 octombrie 2014](#) și nr. 641 din 11 noiembrie 2014.

6. Judecătoria Făurei apreciază că dispozițiile de lege criticate nu aduc atingere dreptului la un proces echitabil, scopul urmărit de legiuitor fiind judecarea cu maximă celeritate a solicitării de verificare a duratei procesului penal.

7. Potrivit [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. Avocatul Poporului consideră că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale, neputând fi reținute criticile formulate din perspectiva argumentelor avute în vedere de Curtea Constituțională în considerentele [deciziilor nr. 599 din 21 octombrie 2014](#) și nr. 641 din 11 noiembrie 2014. Textele de lege criticate constituie o aplicare a prevederilor constituționale invocate, legiuitorul fiind preocupat de asigurarea exigențelor unui proces echitabil, prin împiedicarea exercitării abuzive a drepturilor procesuale și prin asigurarea celerității procesului penal.

9. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art. 488⁴ alin. (5) și ale art. 488⁶ alin. (7) din Codul de procedură penală și ale [art. 102 pct. 293 din Legea nr. 255/2013](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 135/2010](#) privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. Prin dispozițiile [art. 102 pct. 293 din Legea nr. 255/2013](#), a fost introdus capitolul I¹ "Contestația privind durata procesului penal", cuprinzând articolele 488¹-488⁶, în titlul IV - "Proceduri speciale" din Partea specială a Codului de procedură penală. Din notele scrise ale autoarelor excepției, depuse în motivarea excepției de neconstituționalitate, reiese, însă, că aceasta privește doar dispozițiile art. 488⁴ alin. (5) și ale art. 488⁶ alin. (7) din Codul de procedură penală. Prin urmare, Curtea se va pronunța numai asupra acestor dispoziții de lege, care au următorul cuprins:

- Art. 488⁴ alin. (5): "Contestația se soluționează prin încheiere, în camera de consiliu, fără participarea părților și a procurorului.";

- Art. 488⁶ alin. (7): "Încheierea prin care judecătorul de drepturi și libertăți sau instanța soluționează contestația nu este supusă nici unei căi de atac."

12. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autoarele excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 21 privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil și ale art. 24 referitor la dreptul la apărare.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în ceea ce privește dispozițiile art. 488⁴ alin. (5) din Codul de procedură penală, autoarele excepției critică soluția legislativă potrivit căreia contestația privind durata procesului penal se soluționează "fără participarea părților și a procurorului". Prin [Decizia nr. 423 din 9 iunie 2015](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 538 din 20 iunie 2015, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă din cuprinsul dispozițiilor art. 488⁴ alin. (5) din Codul de procedură penală potrivit căreia contestația privind durata procesului penal se soluționează "fără participarea părților și a procurorului" este neconstituțională, întrucât încalcă prevederile art. 21 alin. (3) și ale art. 24 din Constituție (paragrafele 22 și 29). Astfel, Curtea a reținut că, din perspectiva contradictorialității și oralității, ca elemente esențiale ale egalității armelor și ale dreptului la un proces echitabil, legea procesual penală trebuie să prevadă posibilitatea părților, subiecților procesuali principali și procurorului de a dezbate, în mod efectiv, argumentele susținute cu privire la caracterul rezonabil sau nerezonabil al duratei procesului penal și că, așa fiind, pentru realizarea acestor garanții este necesară citarea lor (paragraful 32). Or, potrivit [art. 29 alin. \(3\) din Legea nr. 47/1992](#), nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale. Ținând cont de [art. 29 alin. \(3\) din Legea nr. 47/1992](#) și de faptul că decizia mai sus menționată a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, ulterior sesizării instanței de contencios constituțional în prezenta cauză, Curtea urmează a respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 488⁴ alin. (5) din Codul de procedură penală ca devenită inadmisibilă.

14. Referitor la dispozițiile art. 488⁶ alin. (7) din Codul de procedură penală, faptul că încheierea prin care judecătorul de drepturi și libertăți sau instanța soluționează contestația nu este supusă nici unei căi de atac nu aduce atingere accesului liber la justiție și dreptului la un proces echitabil și nici dreptului la apărare, consacrate de art. 21 și de [art. 24 din Constituție](#). Așa cum a reținut Curtea prin [Decizia nr. 423 din 9 iunie 2015](#), citată anterior, procedura reglementată la art. 488⁴-488⁶ din Codul de procedură penală nu vizează fondul cauzei penale, prin procedura analizată nefiind judecată o acuzație în materie penală, în sensul prevederilor art. 6 din Convenție. Prin încheierea pronunțată, judecătorul de drepturi și libertăți sau instanța de judecată nu dispune cu privire la vinovăția inculpatului sau la pedeapsa aplicată acestuia, ci apreciază asupra duratei rezonabile a activității de urmărire penală sau de judecată, conform dispozițiilor art. 488¹ alin. (1) din Codul de procedură penală (paragraful 22). În cazul respingerii contestației, poate fi formulată o nouă contestație, cu respectarea termenelor prevăzute de art. 488¹ alin. (3) din Codul de procedură penală, cu mențiunea că abuzul de drept constând în formularea cu rea-credință a contestației se sancționează cu amendă judiciară și prin obligarea la plata cheltuielilor judiciare ocazionale. Dacă s-a constatat depășirea duratei rezonabile, o nouă contestație în aceeași cauză se va soluționa cu luarea în considerare, potrivit art. 488⁶ alin. (3) din Codul de procedură penală, exclusiv a motivelor invocate ulterior contestației anterioare. Curtea constată că stabilirea competenței instanțelor judecătorești și instituirea regulilor de desfășurare a procesului, deci și reglementarea căilor de atac, constituie atributul exclusiv al legiuitorului, iar dispozițiile art. 488⁶ alin. (7) din Codul

de procedură penală nu încalcă accesul liber la justiție, dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare. Astfel, atât art. 129, cât și art. 126 alin. (2) din Constituție fac referire la "condițiile legii" atunci când reglementează exercitarea căilor de atac, competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată urmând a fi prevăzute "numai prin lege", și nicio prevedere a Legii fundamentale nu reglementează dreptul la exercitarea căilor de atac în orice cauză. În acest sens, art. 129 din Constituție stipulează că părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac numai în condițiile legii. Totodată, eliminarea căilor de atac în această materie este justificată de caracterul special al procedurii instituite de art. 488¹- 488⁶ din Codul de procedură penală, legiuitorul urmărind să asigure celeritatea procedurii, în condițiile în care scopul reglementării criticate îl reprezintă obținerea în mod rapid a unei hotărâri definitive prin care se exercită controlul judiciar cu privire la durata procesului penal, pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul cauzei și a susținerilor părților, subiecților procesuali principali și procurorului.

15. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 488⁴ alin. (5) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Dumitra Pușcașu, Mihaela Elena Pușcașu și Cătălina Anamaria Haralambi în Dosarul nr. 55/228/2015 al Judecătoriei Făurei.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceleași autoare în același dosar și constată că dispozițiile art. 488⁶ alin. (7) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Făurei și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 13 octombrie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Oana Cristina Puică